

Автор: Есимова Райгүл Олжабаевна

Пән: Қазақ әдебиеті

Сынып: 5-сынып

Бөлім: Адамгершілік - асыл қасиет

Тақырып: Ахмет Байтұрсынұлы «Адамдық диқаншысы» өлеңі

Оқу мақсаттары (оқу бағдарламасына сілтемеу):	5. Т/Ж2. Әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын анықтау.
Сабақтың мақсаты:	Барлық оқушылар орындай алады: <ul style="list-style-type: none">Шығарма мазмұнымен таныса отырып, тірек ұғымдарды таба алады.Мәтінді мағыналық бөліктерге бөле отырып, өлеңнің идеялық мазмұнын анықтайды.Әдеби шығарманың тақырыбы мен идеясын ұсынады. Оқушылардың көпшілігі орындай алады: <ul style="list-style-type: none">Шығармадағы көркемдегіш құралдарды ажырата алады (метафора).Оқушылар мәтін мазмұны бойынша тың идеялар ұсына алады. Кейбір оқушылар орындай алады: <ul style="list-style-type: none">А.Байтұрсынұлы өмір сүрген кезеңнің тарихи сипатын түсіндіре алады.Өлең идеясын өз сөзімен тұжырымдай алады.
Тілдік мақсаттар:	Оқушылар орындай алады: <p>Өлеңнің мазмұнының идеясы мен тақырыбын түсінеді.</p> <ul style="list-style-type: none">Әдеби-теориялық ұғымды есте сақтайды. Пәнге қатысты сөздік қор мен терминдер: <p>Адамдық тұқымы, көңілін көгерту, қор болған еңбек, диқаншы, садақа, жүндеу, қамыт, жасық, бейнет, зейнет, таяққа еті үйрену, метафора, алмастыру.</p> Диалог құруға/шығарма жазуға арналған пайдалы тіркестер: <p>Адамдық диқаншысы, Ахмет Байтұрсынұлы, «Малым-жанымның садақасы, жаным-арымның садақасы», қамыт кию, қамшы жеу, сөз маржаны.</p> Талқылауға арналған сұрақтар: <ol style="list-style-type: none">Ақын өлеңді неліктен «Адамдық диқаншысы» деп атады?Диқаншы деген кімдер?Диқаншы мен «Адамдық диқаншысы» өлеңінің арасында қандай байланыс бар?
Бағалау критерийлері:	Кейбір оқушылар орындай алады: <ul style="list-style-type: none">А.Байтұрсынұлы өмір сүрген кезеңнің тарихи сипатын түсіндіре алады.Өлең идеясын өз сөзімен тұжырымдай алады.Мәтін мазмұны бойынша сұрақтарға жауап бере алады.Әңгіменің мазмұндық тақырыбы мен идеясын ажырата алады.
Құндылықтарды дарыту:	«Мәңгілік Ел» жалпыұлттық идеясының жалпыға бірдей еңбек қоғамы құндылығын сақтау, еңбекқорлыққа, адамгершілікке баулу. Сын тұрғысынан ойлау. Жеке, жұптық, топтық жұмыс барысында өзара сыйластықты, жауапкершілікті сезіну.
Пәнаралық байланыс:	Қазақ тілі, Тарих, Өзін-өзі тану, Биология.

Сабақ барысы

Сабақ кезеңдері	Жоспарланған іс-әрекет	Ресурстар
-----------------	------------------------	-----------

<p>Сабақтың басы (7 мин)</p>	<p>I. Ұйымдастыру кезеңі.</p> <ol style="list-style-type: none">1. Оқушылармен сәлемдесемін.2. Оқушылардың сабаққа қатысын қадағалаймын.3. Сыныпта жағымды психологиялық ахуал туғызу, бір-бірінің жақсы мінез-құлық қасиеттерін тани отырып, сыйластық пен достықты қалыптастыру мақсатында шеңбер бойында тұру ретіне қарай «Оң жағымда...» тренингі өткізіледі.4. Сыныпқа қима қағаздағы «Әдептілік», «Ар-ұят», «Адамдық», «Белгі» сөздерін алғыза отырып, «Сөзден-сөйлем» әдісі арқылы топтарға біріктіремін. <p>II. Үй тапсырмасы.</p> <p>Сыныптық жұмыс. «Тәрбиенің қайнар бұлағы» тарауы бойынша алған білімдерін «Зымыран сұрақтар» әдісімен қорытындылаймын. Кері байланыс: «Бір сөйлеммен тұжырымдаңыз» әдісі</p>	 <p>5e338441024d2.png</p> <p>Image not found or type unknown 5e33845401fd4.png</p> <p>Image not found or type unknown «Бір сөйлеммен тұжырымдаңыз»</p>
----------------------------------	--	---

<p>Сабақтың ортасы (30 мин)</p>	<p>III. Жаңа тақырып. Сыныптық жұмыс. «Түрткі сұрақ» әдісі арқылы оқушыларға ой қозғау үшін төмендегідей сұрақтар беріледі. - Неліктен біз осындай сөздер арқылы топқа бөліндік?» - Осы мақалға синоним бола алатын тағы қандай мақал-мәтелдерді атай аласыңдар? - «Малым-жанымның садақасы, жаным-арымның садақасы» деген мақалды қалай түсінеміз? Бағалау: «Басбармақ» әдісі Мұғалім түсіндірмесі. Ахмет Байтұрсынов шығармашылығы 1-тапсырма. Оқылым/Тыңдалым Топтық жұмыс жұмыс. «Орындықтағы стикер» әдісі арқылы шығарманы мәнерлеп оқиды. (Әр топтан бір оқушының алдын-ала орындығына стикер жапсырылады, таңдау соған түседі.) Келесі топты бағалау критерийлері алдын-ала парта бетіне қойылады. Бағалау критерийлері: 1. Түсінікті оқу 2. Интонацияны дұрыс қою 3. Дауыстың анық болуы Бағалау: «Екі жұлдыз, бір ұсыныс» 2-тапсырма. Айтылым. Жұптық жұмыс. Әр топ оқылған шығарма бойынша түсінгендерін жұбымен талқылайды. шығарма идеясын «Метафоралық модель құру» әдісі арқылы ұсынады, топ ең түйінді деген бір идеяны іріктеп алады. Кері байланыс: Жұмыс барысында қарым-қатынас жасаудың қай стилі басым болды? - Бір адамға бағытталған стиль - Тапсырманы орындауға бағытталған стиль. 3-тапсырма. Топтық жұмыс. «Сиқырлы қаламсап» әдісі арқылы сұралады. 1-топ. Өлеңнің негізгі идеясын үш сөйлеммен тұжырымдап, ойымызды мақал-мәтелмен түйіндейік. 2-топ. Бейнет, зейнет, таяққа еті үйрену, диқаншы сөздерін синонимдерімен алмастырып, сөйлем құрап жазайық. 3-топ. Өлең мәтінінен метафораларды тауып, мысалдар арқылы дәлелдейік. 4-топ. Төмендегі сызбаның көмегімен өлең кейіпкерінің бейнесін өз жұбымызға сипаттап берейік. Сипаттаны өлеңдегі мысалдармен дәлелдеуді ұмытпайық. Бағалау: «Шұғыл сұрақтармен өз-өзін бағалау» Кері байланыс: Топтағы орындау барысында топта ауызбіршілік сақталды ма? -Топта ауызбіршілік пен серіктестік қарым-қатынас сақталды; -Топтағы бірлік, ауызбіршіліктің бұзылғаны байқалды; 4-тапсырма. «Эйлер шеңбері» әдісі арқылы «Адамдық диқаншысы» өлеңі мен «Құмырсқа» әңгімесі арасындығы үндестікті анықтайды. Анықтау тапсырмалары: 1. Мәтіннің жанрлық стилін анықтайды. 2. Әдеби шығарманың түрін ажыратады. 3. Мәтіннің тақырыбы мен идеясын нақтылайды. Бағалау: «Жұптық шапалақ» 5-тапсырма. Қалыптастырушы тапсырма «Денотаттық баған» әдісі арқылы шығармаға басқаша тақырып қойып, екі сөйлеммен түсіндіру. Өлеңнің тақырыбы Себебі Дескриптор: *Шығармаға басқаша атау ұсынады. * Атауды ұсынудың себебін 2 сөйлеммен түсіндіреді. Кері байланыс: «Бағдаршам» Бекіту. «Сөздер банкасы» әдісі</p>	<p>5e3385e31a1a6.png</p> <p>Image not found or type unknown</p> <p>Топ басшысында бағалау парағы 5e33860677956.png</p> <p>Image not found or type unknown Слайд</p> <p>5e33862346834.png</p> <p>Image not found or type unknown</p> <p>5e3386444aa85.png</p> <p>Image not found or type unknown</p> <p>5e33865274a0e.png</p> <p>Image not found or type unknown</p> <p>5e33865d40007.png</p> <p>Image not found or type unknown 5e33866f98dd2.png</p> <p>Image not found or type unknown 5e33867aeb569.png</p> <p>Image not found or type unknown</p>
<p>Сабақтың соңы (3 мин)</p>	<p>Үйге тапсырма. «Адамгершілік» тақырыбына 2 шумақ өлең құрастырып келу. Топтардың «Бағалау парақтары» жиналып алынады, талданады.</p>	<p>5e33869a75e31.png</p> <p>Image not found or type unknown 5e3386ae9686e.png</p> <p>Image not found or type unknown 5e3386b79ddbc.png</p> <p>Image not found or type unknown</p>